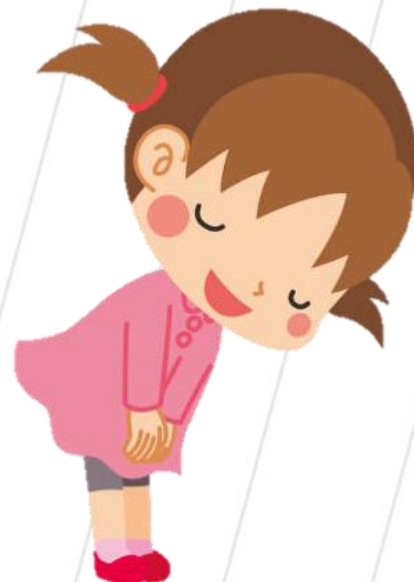

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

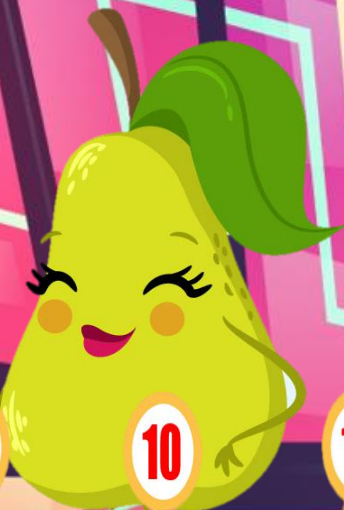
GIỮ PHÉP LỊCH SỰ KHI ĐẶT CÂU HỎI

**Câu hỏi còn gọi là câu gì?
Nó được dùng để làm gì?**

**Câu hỏi (còn gọi là câu
nghị vấn) dùng để hỏi về
những điều chưa biết.**

**Nêu một số từ nghi vấn được
dùng trong câu hỏi.**

**Các từ nghi vấn: ai, gì, nào,
sao, không, ...**

10

10

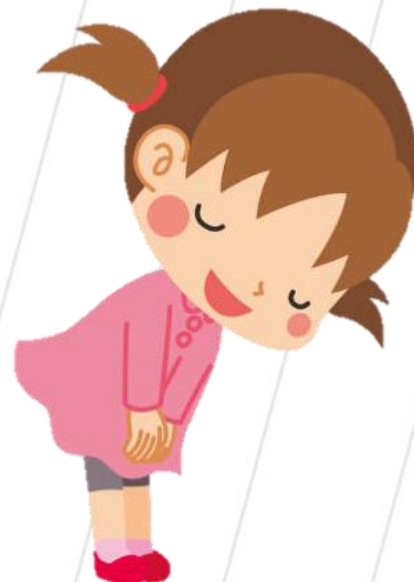
Ngoài mục đích để hỏi, câu hỏi còn thể hiện điều gì?

Ta có thể dùng câu hỏi để thể hiện thái độ khen, chê; sự khẳng định, phủ định; yêu cầu, mong muốn...

LUYỆN TỪ VÀ CÂU

GIỮ PHÉP LỊCH SỰ KHI ĐẶT CÂU HỎI

Nhận xét

1. Tìm **câu hỏi** trong khổ thơ dưới đây.
Những **từ ngữ** nào trong câu hỏi thể
hiện **thái độ lễ phép** của người con?

- Mẹ ơi, con tuổi gì?
- Tuổi con là tuổi Ngựa
Ngựa không yên một chỗ
Tuổi con là tuổi đi...
XUÂN QUỲNH

Nhận xét

2. Em muốn biết sở thích của mọi người trong ăn mặc, vui chơi, giải trí.
Hãy đặt câu hỏi thích hợp:

- a) Với cô giáo hoặc thầy giáo em.
- b) Với bạn em.

Gợi ý

❖ *Với thầy giáo, cô giáo*

- **Thưa cô**, cô có thích đi du lịch không **ạ**?
- **Thầy ơi**, thầy thích môn thể thao nào nhất?

Gợi ý

❖ *Với bạn em*

- **Lan** ơi, bạn có thích xem phim hoạt hình không?
- **Bạn** thích học vẽ hơn hay học múa hơn?

Nhận xét

3.Theo em, để giữ phép lịch sự, cần tránh hỏi những câu hỏi có nội dung như thế nào?

Để giữ lịch sự cần tránh những câu hỏi làm phiền lòng người khác, gây cho người khác sự buồn chán.

Những ví dụ mà chúng ta không nên hỏi:

– Tại sao cả tháng nay chẳng thấy cậu mặc chiếc áo mới nào?

– Nhà chị không có xe hay sao mà cứ sang nhà em mượn xe vậy?

– Chú ơi, sao chú cứ dùng mãi chiếc ti vi cũ này thế?

GHI NHỚ

Khi hỏi chuyện người khác, cần giữ phép lịch sự.

Cụ thể là:

- 1. Cần thưa gửi, xưng hô cho phù hợp với quan hệ giữa mình và người được hỏi.**
- 2. Cần tránh những câu hỏi làm phiền lòng người khác.**

Luyện
tập

1. Cách hỏi và đáp trong mỗi đoạn đối thoại dưới đây thể hiện quan hệ giữa các nhân vật và tính cách của mỗi nhân vật như thế nào?

a. Ông bố dắt con đến gặp thầy giáo để xin học. Thầy Rơ-nê đã già, mái tóc ngả màu xám, da nhăn nheo, nhưng đi lại vẫn nhanh nhẹn... Thầy hỏi:

– Con tên là gì?

Ông Giô-dép liếc mắt nhìn Lu-i, có ý bảo con trả lời.

– Thưa thầy, con là Lu-i Pa-xtơ ạ.

– Con đã muốn đi học chưa hay còn thích chơi?

– Thưa thầy, con muốn đi học ạ.

- **Mối quan hệ giữa các nhân vật:**

Thầy - trò

- **Tính cách:**

Thầy Rơ-nê: hỏi Lu-i rất ân cần trìu mến, chứng tỏ thầy rất yêu học trò.

Trò (Lu-i Pa-xơ): trả lời thầy rất lễ phép cho thấy cậu là một đứa trẻ ngoan ngoãn, kính trọng thầy.

1. Cách hỏi và đáp trong mỗi đoạn đối thoại dưới đây thể hiện quan hệ giữa các nhân vật và tính cách của mỗi nhân vật như thế nào?

b. Một lần I-u-ra chạm trán tên sĩ quan phát xít. Tên sĩ quan hỏi:

– Thằng nhóc tên gì?

– I-u-ra.

– Mà mày là đội viên hả?

– Phải.

– Sao mày không đeo khăn quàng?

– Vì không thể quàng khăn trước mặt bọn phát xít.

- **Mối quan hệ giữa các nhân vật:**

**Tên sĩ quan phát xít
và cậu bé yêu nước**

- **Tính cách:**

Tên sĩ quan phát xít: hời rất hách dịch, xấu xí.

Cậu bé: trả lời trống không vì cậu yêu nước, căm ghét, khinh bỉ tên xâm lược.

2/ So sánh các câu hỏi. Em thấy câu các bạn nhỏ hỏi cụ già có thích hợp hơn những câu hỏi khác không? Vì sao?

Sau một cuộc dạo chơi, đám trẻ ra về. Tiếng nói cười riu rít. Bỗng các em dừng lại khi thấy một cụ già đang ngồi ở vệ cỏ ven đường. Trông cụ thật mệt mỏi, cặp mắt lộ rõ vẻ u sầu.

– Chuyện gì xảy ra với ông cụ thế nhỉ? - Một em trai hỏi.

Đám trẻ tiếp lời, bàn tán sôi nổi:

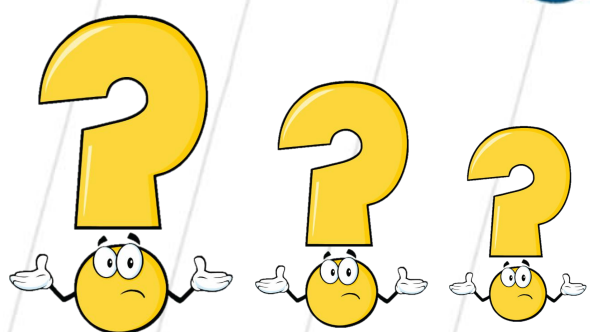
– Chắc là cụ bị ốm?

– Hay cụ đánh mất cái gì?

– Chúng mình thử hỏi xem đi!

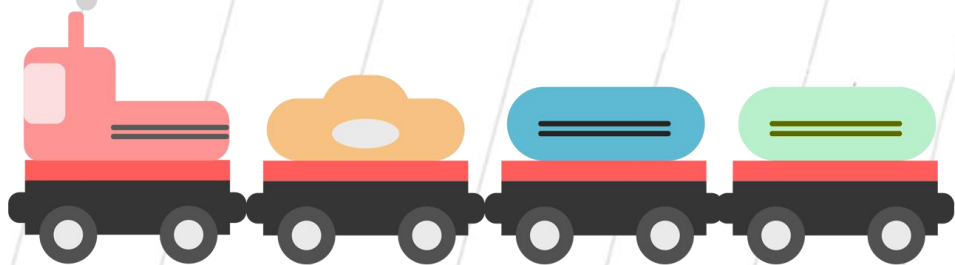
Các em tới chỗ ông cụ, lễ phép hỏi:

– Thưa cụ, chúng cháu có thể giúp gì cụ không ạ?

❖ Ghi lại các câu hỏi trong bài

Câu hỏi các bạn hỏi cụ già là	Câu hỏi các bạn nhỏ tự hỏi nhau là
- Thưa cụ, chúng cháu có thể giúp gì cụ không ạ?	- Chuyện gì xảy ra với ông cụ thế nhỉ? - Chắc là cụ bị ốm? - Hay cụ đánh mất cái gì?

So sánh các câu hỏi. Em thấy câu các bạn nhỏ hỏi cụ già có thích hợp hơn những câu hỏi khác không? Vì sao?

Câu các bạn nhỏ hỏi cụ già là câu hỏi phù hợp, thể hiện thái độ tế nhị, thông cảm, sẵn lòng giúp đỡ cụ già của các bạn.

Những hỏi các bạn nhỏ tự hỏi nhau mà hỏi cụ già thì chưa thật tế nhị, hơi tò mò.

Goodbye

